

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/56/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200505
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3013200505.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa: C. Q., bytom H., H. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Jánom Vaškom, advokátom so sídlom v Prievidzi, Podjavorinskej č. 3, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku úrazovej renty, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 13. februára 2014, č. k. 12Sd/178/2013-30, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 13. februára 2014, č. k. 12Sd/178/2013-30, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo 24983-2/2013-BA zo dňa 03.04.2013 z r u š u j e a v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania - trov právnej služby v sume 384,73 €, a to do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku k rukám právneho zástupcu navrhovateľa, JUDr. Jána Vaška.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo 24983-2/2013-BA zo dňa 03.04.2013, ktorým rozhodla, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) z dôvodu, že navrhovateľovi z titulu pracovného úrazu zo dňa 12.11.1991, hláseného dňa 25.08.1992 nevznikla k 31.12.2003 strata na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, z dôvodu pracovného úrazu mu nebol priznaný ani invalidný dôchodok a čiastočná invalidita, priznaná od 08.05.1992 bola priznaná iba zo všeobecných príčin (bez preukázania kostných zmien alebo poškodenia platničky úrazovým dejom), pričom opakovanými vyšetreniami na pracovnom lekárstve nebola potvrdená ani profesionálna choroba z vibrácií a zhoršenie nálezu na krčnej chrbtice v roku 2013 podľa posudkového lekára nie je v súvislosti s pracovným úrazom, ale jednoznačne súvisí so zvýraznením degeneratívnych zmien, zistených už v roku 1992.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd vychádzal z posudkov posudkových lekárov pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne, ktorí dostatočne a presvedčivo zdôvodnili, prečo sa navrhovateľovi neurčuje miera poklesu pracovnej schopnosti. Z toho dôvodu nepovažoval za relevantné tvrdenie navrhovateľa, že výsledky MR vyšetrenia z 05.08.2013, potvrdzujúce poškodenie viacerých stavcov krčnej chrbtice, čo podľa názoru súdu má zrejme (správne malo zrejme byť „nemá zrejme vplyv“) vplyv na posúdenie jeho zdravotného stavu na účely invalidného dôchodku, a preto rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ. Namietol nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporkyne, ktoré neobsahuje všetky náležitosti, nemôže sa odvolávať na prílohy a nie je z neho zjavné, na základe akých úvah posudkoví lekári dospeli k záveru, že u neho nedošlo k zhoršeniu zdravotného stavu, čo nezodpovedá jeho zdravotnému stavu, zdokumentovanému v zdravotnej dokumentácii. Bolo preukázané, že dňa 12.11.1992 utrpel pracovný úraz, ktorý mu bol odškodnený a od 08.05.1992 bol trvalo vyradený z práce baníka v podzemí na prácu robotníka - kuriča. Vzhľadom na priznanie invalidného dôchodku a súčasný výkon zamestnania mu nárok na stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti nevznikol, po skončení pracovného pomeru mu však nárok na stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, resp. na úrazovú rentu nesporne vznikol, lebo zhoršenie zdravotného stavu, preukázané nálezom ortopéda MUDr. I. U. i nálezom z MR vyšetrenia, je výlučne v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom. Z ustanovení § 88 a nasl. zákona nevyplýva, že na účely priznania úrazovej renty musí dôjsť k zhoršeniu zdravotného stavu. Odporkyňou konštatovaná neexistencia jeho príčinnej súvislosti s pracovným úrazom nezodpovedá objektívnym dôkazom, ktoré v konaní predložil. V tejto súvislosti uviedol, že posudkoví lekári Sociálnej poisťovne možno až v polovici prípadov postupujú pri vydávaní posudkov neodborne. Žiadal preto aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie a súčasne aby navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v celkovej výške 384,73 eur.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny. Poukázala na to, že napriek skutočnosti, že úraz pri práci so zbíjacím kladivom (náhle pichnutie v krku s ostrou bolesťou, šíriacou sa do pravej strany záhľavia) bol hlásený ako pracovný, rtg vyšetrením krčnej chrbtice v deň úrazu neboli preukázané poúrazové zmeny a tieto neboli preukázané ani pri opakovaných vyšetreniach u ortopéda a neurológa, s nálezom len ľahkých degeneratívnych zmien na intervertebrálnych zhyboch krčnej chrbtice, bez kostných zmien a poškodenia platničiek. Vyšetreniami v rokoch 2002 až 2013 sa jednoznačne preukázalo, že na následných ťažkostiach s krčnou a hrudnou chrbticou sa podieľali najmä degeneratívne zmeny a ich príčinná súvislosť s pracovným úrazom zo dňa 12.11.1991 sa nepreukázala. Odporkyňa poukázala tiež na to, že navrhovateľovi bol jej rozhodnutím z 29.03.1993 priznaný čiastočný invalidný dôchodok od 08.05.1992 len z dôvodu všeobecného ochorenia bez príčinnej súvislosti s pracovným úrazom a tento záver bol konštatovaný aj v konaní o žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 31.01.2001 aj Krajským súdom v Trenčíne. Záväzným podkladom rozhodnutia číslo 24983-2/2013-BA zo dňa 03.04.2013 bola lekárska správa posudkovej lekárskej pobočky Sociálnej poisťovne z 20.03.2013, vypracovaná po náležitom, objektívnom a nestrannom zistení zdravotného stavu navrhovateľa na základe jeho vyšetrenia, z doloženej zdravotnej dokumentácie, lekárskeho správ a záverov odborných lekárov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 250s O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 03.04.2013, ktorým rozhodla, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu.

Poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2, ak utrpeli pracovný úraz alebo sa u nich zistila choroba z povolania (§ 83 zákona).

Poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má

viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len "pokles pracovnej schopnosti") a nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok (§ 88 ods. 1 zákona).

Podľa § 88 ods. 3 veta prvá zákona pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

Z posudkov posudkových lekárov pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne vyplýva, že pri posudzovaní pracovnej schopnosti navrhovateľa na účely nároku na úrazovú rentu vychádzali z obsiahlej zdravotnej dokumentácie navrhovateľa, ktorý v minulosti pracoval ako baník v podzemí a v tomto zamestnaní utrpel v roku 1991 poškodenie zdravia - seknutie v krčnej chrbtici, uznané za pracovný úraz. Posudkoví lekári však poukázali na to, že chirurg dňa 12.11.1991 stav po pichnutí v krku s ostrou bolesťou, šíriacou sa do pravej strany záhlavia hodnotil ako distorziu krku napriek absencii typického úrazového deja, hoci rtg-vyšetrením boli vylúčené úrazové zmeny krčnej chrbtice, a tie vylúčilo aj ortopedické vyšetrenie vo februári 1992 a úrazový dej ako taký vylúčil aj neurológ pri vyšetrení navrhovateľa v decembri 1992, pričom pre rovnaké ťažkosti s chrbticou po „seknutí v krku“ bol navrhovateľ liečený už v roku 1989. Na krčnej chrbtici boli popísané len ľahké degeneratívne zmeny a pri opakovaných odborných vyšetreniach bol funkčný deficit na krčnej chrbtici popisovaný len ako minimálny až ľahkého stupňa. Posudkoví lekári poukázali aj na skutočnosť, že ani čiastočná invalidita nebola navrhovateľovi priznaná ako následok pracovného úrazu, ale len zo všeobecných príčin. Opakované vyšetrenia na pracoviskách pracovného lekárstva nepreukázali ani profesionálnu chorobu z vibrácií ako chorobu z povolania. Na tom základe skonštatovali, že po 01. januári 2004 nedošlo k zhoršeniu zdravotného stavu poškodeného a z toho dôvodu neurčili mieru poklesu jeho schopnosti na účely § 88 zákona. Odvolací súd dospel k záveru, že posúdenie pracovnej schopnosti navrhovateľa nebolo dostatočné a presvedčivé.

Podľa § 190 ods. 1 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu na zdraví alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase úrazu v pracovnom pomere.

Zo záznamu o úraze z 12.11.1991 vyplýva, že ako úraz bolo hlásené poškodenie - zaseknutý nerv, utrpené pri práci so zbíjacím kladivom. Z hlásenia pracovného úrazu z 25.08.1992 vyplýva, že poškodenie zdravia, ktoré navrhovateľ utrpel pri práci v bani dňa 12.11.1991, bolo považované za pracovný úraz a hlásené ako pracovný úraz. Zo záznamov v zdravotnej dokumentácii súčasne vyplýva, že navrhovateľovi bolo v zmysle vyhl. č. 19/1991 Zb. o pracovnom uplatnení a hmotnom zabezpečení pracovníkov v baníctve dlhodobo nespôsobilých na doterajšiu prácu odporúčené preradenie na ľahšie práce. Podľa Dohody o zmene pracovnej zmluvy z 05.05.1992 bol navrhovateľ zo zdravotných dôvodov (pracovný úraz) podľa vyhl. č. 19/1991 Zb. preradený z práce baníka v podzemí na prácu robotníka - kuriča od 08.05.1992.

Z uvedených dokladov vyplýva, že hodnotenie poškodenia zdravia, utrpeného dňa 12.11.1991 ako pracovného úrazu nebolo medzi navrhovateľom a jeho vtedajším zamestnávateľom sporné. Záver posudkových lekárov, že úrazové zmeny chrbtice boli vylúčené rtg-vyšetrením v roku 1991 i následnými vyšetreniami, nespochybňuje skutočnosť, že u navrhovateľa pri práci so zbíjacím kladivom došlo k „zaseknutiu nervu“, a teda že v súvislosti s plnením pracovných úloh u neho k poškodeniu zdravia došlo. Pracovný úraz medzi navrhovateľom a zamestnávateľom nebol sporný. Za danej situácie je pre posúdenie nároku na úrazovú rentu nedostatočný záver o tom, že „po 01.01.2004 nedošlo k zhoršeniu zdravotného stavu“. Je potrebné zistiť, či k viac ako 40-percentnému poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca (baníka v podzemí) došlo po 31.12.2003.

Odvolací súd súčasne poukazuje na to, že hoci pracovisko pracovného lekárstva v správe z 09.01.1992 nezistilo známky profesionálnej choroby z vibrácií, neskoršie odborné vyšetrenia, napr. neurologické dňa

22.05.1996 konštatuje vasoneurosis gravis HK bilat., dňa 04.01.1999 konštatuje diagnózu chronickej vasoneurosis na horných končatinách. Z posudkov nie je zrejmé, na základe akých podkladov posudkový lekár konštatoval, že navrhovateľ bol opakovane vyšetrený pre možnú chorobu z vibrácií. Skutočnosť, že navrhovateľ vykonával prácu baníka, teda zamestnanie s možným ohrozením chorobou z povolania, však posudkoví lekári nevyhodnotili dostatočne a ich posudky sú z toho dôvodu neúplné. Okolnosť, že navrhovateľ v uplynulom období neabsolvoval potrebné vyšetrenia, totiž nezbavuje odporkyňu povinnosti zistiť skutočný stav presne a úplne a na ten účel si potrebné podklady zadovážiť (§ 195 ods. 1, § 196 ods. 1, § 156 ods. 1 písm. f/ zákona).

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. zmenil, rozhodnutie odporkyne podľa § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne zadovážiť si nový lekársky posudok v intenciách vyššie uvedeného v spolupráci s pracoviskom pracovného lekárstva, posúdiť pokles pracovnej schopnosti navrhovateľa na výkon doterajšej činnosti baníka nielen z hľadiska postihnutia krčnej chrbtice, ale aj novej choroby z povolania a na tom základe o nároku navrhovateľa na úrazovú rentu rozhodnúť znovu.

Odvolací súd pripomína, že je v záujme navrhovateľa podrobiť sa potrebným vyšetreniam.

Navrhovateľ bol v odvolacom konaní úspešný. Uplatnil nárok na náhradu trov konania v celkovej výške 384,73 € z titulu poskytnutej právnej služby advokáta, a to: za 4 úkony (prevzatie a príprava zastúpenia + podanie opravného prostriedku v roku 2013 + účasť právneho zástupcu na pojednávaní krajského súdu dňa 13.02.2014 + podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu) - 2 x 60,07 € + 2x režijný paušál po 7,81 € a 2x 61,87 € + 2x režijný paušál po 8,04 € + náhradu za premeškaný čas cestou na pojednávanie z Prievidze do Trenčína a späť za 6 polhodín po 13,40 €, + cestovné na pojednávanie osobným motorovým vozidlom advokáta vo výške 36,79 € pri priemernej spotrebe 7,11 / 100km, cene benzínu 1,412 € / l a cene benzínu 0,100 € / 1km, paušálnej náhrade 0,183 € / 1km a náhrade 0,283 € / 1km x 130 km.

Keďže náhrada trov právnej služby bola vyúčtovaná v súlade so zákonom, odvolací súd ju navrhovateľovi priznal podľa jej vyčíslenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.